

Polítiques culturals per a un canvi d'època

Published by [Interacció](#) [1] on 07/12/2015 - 13:53 | Last modification: 12/06/2026 - 13:42

[Xavier Fina](#) [2] | [Ara](#) [3]

Conclusions dels debats de gestió cultural Interacció

Aquesta setmana la Diputació de Barcelona ha organitzat una nova edició d'Interacció. Sovint, aquesta tradicional trobada de professionals de la gestió cultural ha sigut un punt d'inflexió en l'evolució de les polítiques culturals a casa nostra. La del 2015 serà recordada per algun gir conceptual important i per algun debat interessant que alguns han explicat interessadament.

Durant molts anys els que gestionem o pensem les polítiques culturals hem estat donant voltes de manera obsessiva a dos tipus de reflexió: demostrar el retorn econòmic de la despesa en cultura (les famoses externalitats) i trobar els millors instruments per gestionar amb la màxima eficiència. Totes dues coses, importants. Totes dues, tanmateix, perifèriques.

A Interacció 2015 hem intentat tornar a fer-nos les preguntes essencials, les preguntes pel sentit. Per això els filòsofs hi han tingut una presència central. Xavier Antich va obrir les jornades amb una conferència en la qual va fer balanç de trenta-sis anys de polítiques culturals locals i Franco Berardi les va concloure reivindicant el paper de l'exèrcit pacífic de poetes i enginyers per acabar amb la guerra eterna a la qual ens ha portat el capitalisme. Sense idees no hi ha polítiques culturals. Per això vam reflexionar sobre el projecte d'emancipació de la il·lustració interpretat per Kant. I també sobre la crítica de les indústries de la cultura d'Adorno. I sobre Bourdieu i la formació del gust i el consum cultural. Semblen reflexions llunyanes a la pràctica quotidiana. Per desgràcia, de fet, massa sovint ho són. En aquesta falta de reflexió profunda hi ha l'origen d'alguns dels nostres fracassos en política cultural.

Estem en un canvi d'època i és el moment de nous paradigmes. Però a Catalunya encara no podem donar per tancat l'antic paradigma. Cal avançar en un paradoxal doble camí: acabar de construir l'edifici mentre repensem on viurem a partir d'ara. A la carpeta de temes pendents n'hi ha, com a mínim, tres de naturalesa diferent. El més recurrent: consolidar i fer un gran pacte amb projectes concrets en l'espai de trobada entre cultura i educació. Fa anys que en parlem, hi ha alguna experiència positiva. Cal una empenta definitiva. També portem anys reivindicant la creació d'un Observatori de la Cultura (o de les cultures o de les polítiques culturals). Finalment, i a tall de síntesi, hem d'acabar de bastir un sistema cultural català. On es pactin prioritats i responsabilitats. On es defineixin les fronteres del que és públic i del que és privat. On les administracions acordin uns principis i objectius mínims.

Però mentre completem l'edifici cal que el nou paradigma completi i expliqui millor el projecte del nou. És un paradigma -el del comú- amb forta elaboració acadèmica, algun exemple pràctic i diverses intuïcions. Però li manca relat polític. Això es va constatar en el debat entre Jordi Sellas i Berta Sureda. El primer, endreçat i amb bona comunicació, va explicar com seguir fent -amb una millor gestió- el que sempre s'ha fet. Però els resultats d'aquestes polítiques de caràcter sectorial sabem que són limitats. Satisfan professionals i empreses però interpel·len poc la ciutadania. Són polítiques que no superen la lògica corporativa: la cultura és dels professionals de la cultura. L'alternativa, però, està en procés de maduració. Sureda té raó en allò que critica. Cal posar en qüestió la cultura pública que sota l'aparença d'estar destinada a tots es dirigeix a una minoria. Calen noves formes de governança. La qüestió és com. La resposta és complexa i, de moment, poc clara. Però només des d'un bon diagnòstic és possible construir el futur. I que un canvi d'època necessita noves polítiques culturals és una evidència. Amb les receptes antigues no ens en sortirem.

Article publicat a: [Ara](#) [4]

Categories: Actualitat

Categories: Articles i anàlisi

Tags: polítiques culturals

Tags: governança cultural

Tags: planificació cultural

Tags: valor públic de la cultura

Tags: pensament cultural

- [5]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2015/politiques-culturals-per-canvi-epoca>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://interaccio.diba.cat/members/finarx>

[3] <http://www.ara.cat/cultura/>

[4] http://www.ara.cat/cultura/Politiques-culturals-canvi-depoca_0_1480652053.html

[5] <https://interaccio.diba.cat/node/6349>